

Försvarsmaktens svar på uppdrag till Försvarsmakten angående personalförsörjning

Inledning

Den 1 januari 2013 intog Försvarsmakten den organisation (FMORG13) som var resultatet av ett omfattande omstruktureringsarbete under 2012. Försvarsmakten anser att detta är en organisation som motsvarar krav på operativ förmåga och därtill hörande uppgifter. Omstruktureringen innebar att Försvarsmaktens personal placerades utifrån största möjliga verksamhetsnytta med individernas kompetens och befattningars kravprofil som grund.¹ Fortfarande finns vakanser vilka måste hanteras främst genom kompetensutveckling och rekrytering. Vid vissa förband är dessa vakanser begränsade för den verksamhet som kan bedrivas.

Försvarsmakten är fortfarande i inledningen av försvarsreformen och har det senaste året kunnat dra de första erfarenhetsbaserade slutsatserna bland annat från det förändrade personalförsörjningssystemet. En slutsats är att en av de största utmaningarna inom överskådlig framtid kommer att vara att utveckla och vidmakthålla krigsförbanden och då särskilt kategorierna gruppchef, soldat och sjöman (GSS) och hemvärnsavtal gruppchef och soldat (HAGS). Detta gäller såväl rekrytering som nödvändig rörlighet mellan olika personalkategorier. En grundläggande faktor för framgång inom denna verksamhet har varit och är fortsatt tillgång på erfarna utbildare på motsvarande bataljons-, kompani- och plutonsnivå.

Kontinuerligt tjänstgörande officerare, specialistofficerare och civila vid krigsförband är en förutsättning för beredskap, nationella och internationella insatser. De utgör därutöver en betydande del av Försvarsmaktens resurser för att bland annat bedriva grundläggande militär utbildning (GMU), övrig befattningsutbildning, stöd till hemvärdet och utbildning vid skolor och centra. I den fortsatta uppbyggnaden av insatsorganisationen har tillgång till dessa kategorier varit en grundläggande förutsättning för den planerade tillväxten av nya personalkategorier.

¹ Försvarsmaktens årsredovisning 2012.

Uppgift

Försvarsmakten ska till regeringen senast den 26 augusti 2013 redovisa en planering där myndighetens lönekostnader (grundlön och fasta tillägg inklusive arbetsgivaravgifter) är 500 mnkr (prisnivå 2013) lägre från 2019, jämfört med planeringen i BU 14, samt inom ramen för beslutad struktur för insatsorganisationen. Planeringen ska utgå från att andelen tidvis tjänstgörande ska öka och andelen kontinuerligt tjänstgörande ska minska. En förskjutning ska ske från officerare till specialistofficerare och vidare till GSS. Det totala antalet yrkesofficerare och civilanställda ska minskas.

Metod

FMORG13 innehåller cirka 9 700 befattningar kravsatta för kontinuerligt tjänstgörande officerare och specialistofficerare. Av dessa utgörs cirka 350 befattningar av tjänster vid och avlönas av andra myndigheter. Vidare utgörs cirka 5 600 befattningar av kontinuerligt tjänstgörande civila. Cirka 6 800 befattningar är kravsatta för kontinuerligt tjänstgörande GSS och cirka 9 500 befattningar för tidvis tjänstgörande GSS. Cirka 2 000 befattningar är kravsatta för tidvis tjänstgörande officerare och specialistofficerare.

I Försvarsmaktens planering i BU14 finns lönekostnader för 8 750² befattningar kontinuerligt tjänstgörande officerare och specialistofficerare samt 5 150 befattningar kontinuerligt tjänstgörande civila planerade för 2019, vilket innebär att Försvarsmakten före *Uppdrag till Försvarsmakten angående personalförsörjning* har ett självpåtaget uppdrag att rationalisera. Det är först från dessa nivåer befattningsreduceringar även ger reducereing av lönekostnader.

Inledningsvis reduceras därför antalet befattningar relativt FMORG13 med cirka 600 yrkesofficerare och 450 civila för att nå en nivå varifrån lönekostnadsreduceringar kan genomföras. Denna reducereing bedöms ge ett antal inte försumbara konsekvenser. Därefter reduceras antalet befattningar ytterligare, så att den sammanlagda lönekostnadsreduceringen motsvarar cirka 500 miljoner kronor.

Arbetet har samordnat beaktat beslutad insats- och grundorganisation. Inom Högkvarteret inklusive MUST minskas kontinuerligt tjänstgörande officerare och specialistofficerare med cirka 150 befattningar och kontinuerligt tjänstgörande civila med cirka 50 befattningar.

² Tillkommer 350 befattningar som utgörs av tjänster vid och avlönas av andra myndigheter.

Lägesredovisning av hittills genomförd planering

Det arbete Försvarmakten har genomfört som grund för föreliggande planering är preliminär.

Planeringen kommer att förändras i det fortsatta arbetet intill i första hand BU15 och även därefter bland annat i utformning av reviderad befattningsstruktur som avses slutföras under 2014. Eventuella förändringar inom personalkategorier och personalvolymerna kommer dock motsvara en sammantagen minskning av Försvarmaktens totala lönekostnader om 500 miljoner kronor (prisnivå 2013) från och med 2019, jämförd med BU14.

Det preliminära resultatet bygger i huvudsak på rationaliseringar och ambitionsförändringar enligt regeringens anvisningar, i såväl insats- som basorganisationen, vilka har resulterat i reviderade målvolymer för respektive personalkategori år 2019.

Översyn av regelverk, kravsättning och arbetssätt är påbörjad, inledningsvis inom ramen för den nya befattningsstrukturen på Högkvarteret och därefter fortlöpande som en del i det fortsatta arbetet.

I förhållande till Försvarmaktens beslutade organisation (FMORG13) planeras följande förändringar (ingen förändring avseende HAGS):

- Kontinuerligt tjänstgörande officerare och specialistofficerare:
  - Reduceras relativt FMORG13 med 1 000-1 200 befattningar.
- Kontinuerligt tjänstgörande civila:
  - Reduceras relativt FMORG13 med 550-750 befattningar.
- Kontinuerligt tjänstgörande GSS:
  - Reduceras relativt FMORG13 med 500-700 befattningar.
- Tidvis tjänstgörande officerare och specialistofficerare:
  - Ökar relativt FMORG13 med 175-225 befattningar.
- Tidvis tjänstgörande GSS:
  - Ökar relativt FMORG13 med 150-350 befattningar.
- Tidvis tjänstgörande civila:
  - Ökar relativt FMORG13 med 40-60 befattningar.

Tidigare planering byggde på en årlig rekrytering av cirka 600 kontinuerligt tjänstgörande officerare och specialistofficerare. Försvarmakten avser att reducera den årliga rekryteringen till utbildning och därmed lönekostnader från 2014.

Tidsplan för genomförande

Försvarsmakten planerar preliminärt att inta förändrad befattningsstruktur i ny organisation (FMORG) med början 1 januari 2018. För Högkvarteret genomförs detta den 1 januari 2014, innan övriga Försvarsmakten omstruktureras. Åtgärder för att minska lönekostnader vidtas löpande från 2014.

Tidsplanen utgår från att den nya organisationen innehåller färre kontinuerligt tjänstgörande officerare, specialistofficerare och GSS samtidigt som andelen tidvis tjänstgörande personal ökar. En förutsättning för att kunna inta den nya organisationen är samtidigt att den idag kontinuerligt tjänstgörande personalen utbildar och tränar tillkommande tidvis tjänstgörande officerare och specialistofficerare samt kontinuerligt och tidvis tjänstgörande GSS och HAGS. Denna personal ska därefter efterhand överta befattningar och uppgifter från kontinuerligt tjänstgörande officerare, specialistofficerare och civila.

Elever vilka idag har påbörjat och genomför utbildning vid Försvårshögskolans olika program ska erbjudas anställning i Försvarsmakten efter genomförd utbildning.

Konsekvenser av genomförd planering

Försvarsmaktens inledande analys innebär att delar av reduceringarna i nuläget bedöms leda till att förmågan att utveckla och vidmakthålla krigsförbanden reduceras till en nivå som påverkar iståndsättandet och vidmakthållandet av insatsorganisationen. Reduceringen av kontinuerligt tjänstgörande personal riskerar att leda till framtida obalanser mellan resurser och uppgifter.

Som en följd av planerade rationaliseringar och ambitionsförändringar minskar Försvarsmaktens sammanlagda operativa förmåga. Därutöver minskar, jämfört med dagens organisation, förmågan att upprätthålla grundberedskap.

Planeringen omfattar åtgärder vilka motsvarar en reducering av lönekostnader med 500 miljoner kronor 2019. Av de 500 miljoner kronorna bedöms preliminärt cirka 200 miljoner kronor utgöras av rationaliseringar och ambitionsförändringar vilka är hanterbara givet dagens strategiska inriktning men ger likväl ett antal negativa konsekvenser.³

Ytterligare reduceringar om cirka 100 miljoner kronor, genom ambitionssänkningar inom vissa krigsförband, minskar den operativa förmågan, förmågan till insatser och produktionskapacitet.

³ Försvarsmakten redovisade i *Försvarsmaktens kompletterande underlag om långsiktig ekonomisk balans* (2013-02-28, HKV 23 381:53871) ett antal områden som kommer att utredas vidare under 2013, bland annat genom generella förskjutningar av personalkategorier.

Därutöver finns identifierade ambitionssänkningar om cirka 200 miljoner kronor, vilka bedöms innebära så stora konsekvenser att ytterligare analys måste genomföras.

Utöver denna planering genomförs redan beslutade omdaning av försvarslogistiken⁴. Försvarsmaktens möjligheter att i denna planering rationalisera eller ambitionsförändra inom dessa områden är därför begränsad.

Försvarsmakten fortsätter planeringsarbetet och återkommer i BU15 med ytterligare underlag.

⁴ Regeringsbeslut 8, *Uppdrag att förbereda och genomföra överföring av viss verksamhet till Försvarets materielverk*, Fö2011/613/MFU, (till Försvarsmakten), 2012-06-28.